

ANTONI MICKIEWICZ, BOGDAN M. WAWRZYNIAK

DORADZTWO ROLNICZE WOBEC WYMOGÓW WYNIKAJĄCYCH Z REFORMY WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ

Słowa kluczowe: *system doradztwa rolniczego, wymogi wzajemnej zgodności,
makroregiony, partnerstwo publiczno-prywatne*

STRESZCZENIE

Podstawowym celem opracowania było przedstawienie sytuacji w doradztwie rolniczym w momencie realizacji ważnych zadań wynikających w PROW na lata 2007-2013 oraz instrumentów realizacji zasad wzajemnej zgodności. Zadania te spełniają nie tylko instytucje publiczne, ale od 2008 r. otwarto drogę do powstawania prywatnych podmiotów doradczych o charakterze komercyjnym.

W Polsce funkcjonuje 16 ośrodków doradztwa rolniczego, skupiających ponad 4400 specjalistów i doradców oraz zaledwie 60 prywatnych firm doradczych, których mała liczba nie zapewnia spełnienia kryterium modelu partnerstwa publiczno-prywatnego, ponieważ utrudnia to równość podmiotów w dostępie do usług doradczych. Na obecnym etapie realizacji zadań objętych PROW 2007-2013, istnieje obawa niepełnego wykorzystania środków finansowych zapisanych w działaniu „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”. Działanie to jest zróżnicowane w zależności od występujących makroregionów, z wyraźną przewagą dla regionów charakteryzujących się dobrą strukturą agrarną.

ANTONI MICKIEWICZ, BOGDAN M. WAWRZYNIAK

AGRICULTURAL ADVICE AGAINST REQUIREMENTS ARISING FROM THE REFORM OF THE COMMON AGRICULTURAL POLICY

Key words: *agricultural consultancy systems, cross-compliance requirements, macro regions, private-public partnership*

SUMMARY

The primary aim of the presented study was to introduce the actual situation in agricultural consultancy services in the time of realisation of tasks resulting from PROW 2007-2013 and the instruments of realisation of cross-compliance principles. The tasks are being fulfilled not only by public institutions, but also by private centres which have commercial character.

There are 16 state agricultural agencies in Poland. There are employed more than 4400 specialists and consultants in comparison to 60 private consultancy agencies. The low number of private consultancy agencies does not fulfil the criteria for the private-public partnership, because the situation makes difficult equal access to consultancy services. There is a concern for incomplete usage of financial means from the PROW 2007-2013, being granted for using consultancy services for farmers and forest owners, on the actual stage of its realisation process. This action is diverse depending on macro regions, with the advantage for regions characterized by well developed agrarian structure.

ALINA SYP

SYTUACJA DOCHODOWA GOSPODARSTW ROLNYCH NA OBSZARZE POLSKI CENTRALNEJ I WSCHODNIEJ W ZALEŻNOŚCI OD TYPU ROLNICZEGO

Słowa kluczowe: *gospodarstwa rolne, czynniki produkcji, dopłaty bezpośrednie, dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego*

STRESZCZENIE

Na podstawie danych z 1338 gospodarstw rolnych zlokalizowanych na obszarze województw: mazowieckiego, łódzkiego, podlaskiego i lubelskiego, które w latach 2004-2006 prowadziły w ramach PL FADN, przedstawiono sytuację dochodową gospodarstw rolnych. Najlepsze wyniki dochodowości w przeliczeniu na osobę pełnozatrudnioną (16 597 zł), 1 ha UR (2 358 zł) oraz na 1 zł kapitału własnego (0,11 zł) charakteryzowały gospodarstwa mleczne. Udział dopłat w dochodzie tych gospodarstw stanowił 29%. Udział dopłat w dochodzie gospodarstw roślinnych wynosił 99%, a mimo tego dochód na 1 członka rodziny wynosił – 13 158 zł, 1 ha UR – 719 zł, a na 1 zł kapitału własnego 0,05 zł. Uzyskane wyniki gospodarowania wraz z dopłatami nie zapewniały dochodu parytetowego gospodarstwom.

ALINA SYP

FAMILY FARM INCOME SITUATION IN CENTRAL AND EASTERN POLAND DEPENDING ON THE TYPE OF FARM

Key words: *agricultural holdings, factors of production, direct payments, family farm income*

SUMMARY

On the basis of data from 1338 farms, situated on the area of the following voivodeships: mazowieckie, łódzkie, podlaskie and lubelskie, which kept farm accountancy within Polish FADN in years 2004-2006, the family farm income was presented. The highest family farm income expressed per family labour unit (16 597 zł), per total utilised agricultural area (UAA) (2 358 zł) and own capital (0,11 zł), characterized milk farms. The subsidies in those agricultural holdings was on the level 29%. The level of subsidies in crop production farms was 99%, despite family farm income expressed per family labour unit was – 13 158 zł, 1 ha UAA – 719 zł, on 1 zł own capital – 0,05 zł. Gained family farm income including subsidies did not assure parity income.

GRAŻYNA NACHTMAN

OCENA DOCHODÓW GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH NA TLE GOSPODARSTW
KONWENCJONALNYCH W 2008 ROKU W ŚWIETLE DANYCH POLSKIEGO FADN

Słowa kluczowe: *dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego, dochód gospodarstw ekologicznych, dopłaty do działalności operacyjnej, produkcja ekologiczna, rachunkowość rolna*

STRESZCZENIE

W opracowaniu porównano poziom produkcji i dochody gospodarstw ekologicznych i konwencjonalnych, posiadających taką samą powierzchnię użytków rolnych. W gospodarstwach ekologicznych wartość produkcji stanowiła od 39,2 do 64,4% wartości produkcji gospodarstw konwencjonalnych, podobnie w przypadku kosztów (41,2-66,1%). Funkcjonowanie gospodarstw ekologicznych bez wspomagania dotacjami byłoby mało realne. Dotacje stanowiły co najmniej 74,8% wartości dochodu. Realizując zadania środowiskowe rolnicy pozyskiwali znacznie wyższe dopłaty niż w gospodarstwach konwencjonalnych. Dzięki temu wsparciu, ich sytuacja dochodowa była niejednokrotnie lepsza niż rolników w gospodarstwach konwencjonalnych.

GRAŻYNA NACHTMAN

THE ESTIMATION OF INCOMINGS OF ORGANIC FARMS IN 2008 ON THE DATA BASIC OF
POLISH FADN

Key words: *family farm income, income on organic farms, subsidy to operational activity, organic production, farm accountancy*

SUMMARY

In the study, production and income level between organic and conventional farms - with the same utilised agricultural area - have been compared. In organic farms output reached the level with 39,2-64,4% of output in conventional farms, similarly in case of inputs (41,2-66,1%). Without subsidies viability of organic farms would be strongly threatened. Subsidies reached the level with at least 74,8% of income. Meeting the environmental protection requirements, farmers from organic farms received considerably higher subsidies than from conventional farms. Therefore, their economic situation was repeatedly better than the situation of conventional farms' holders.

WIOLETTA WRZASZCZ

SZACUNKOWY BILANS SUBSTANCJI ORGANICZNEJ W GOSPODARSTWACH
INDYWIDUALNYCH W 2007 ROKU

Słowa kluczowe: *bilans substancji organicznej, gospodarstwa indywidualne, badanie strukturalne gospodarstw rolnych, GUS*

STRESZCZENIE

W opracowaniu ustalono szacunkowe salda bilansu substancji organicznej w glebie dla poszczególnych gospodarstw indywidualnych w Polsce, a także dla województw oraz kraju. W tym celu wykorzystano najbardziej aktualne dane statystyczne GUS z poziomu gospodarstwa rolnego za 2007 r. Wynik bilansu substancji organicznej w glebie uznany jest za wskaźnik rolnośrodowiskowy, będący źródłem informacji o oddziaływaniu rolnictwa na środowisko przyrodnicze.

WIOLETTA WRZASZCZ

THE CALCULATION OF THE SOIL ORGANIC MATTER IN THE INDIVIDUAL
FARMS IN 2007

Key words: *the soil organic matter, individual farms, the structural research of agricultural farms, Central Statistical Office*

SUMMARY

The study presents an estimated balance of organic soil matter in individual farms in Poland, as well as in voivodeships and at the country level. In this regard, there were used current statistical data of Central Statistical Office from the farm level concerned in research in 2007. The balance of organic soil matter is very important agri-environmental indicator, which is a source of information about the impact of agriculture on the environment.

WIOLETTA WRZASZCZ

SZACUNKOWE SALDO BILANSU AZOTU, FOSFORU I POTASU W GOSPODARSTWACH
INDYWIDUALNYCH W 2007 R. (CZEŚĆ I)

Słowa kluczowe: *bilans nawozowy, azot, fosfor, potas, gospodarstwa indywidualne, badanie strukturalne gospodarstw rolnych, GUS*

STRESZCZENIE

W opracowaniu ustalono szacunkowe salda bilansu nawozowego głównych makroskładników, czyli azotu, fosforu i potasu (w odniesieniu do powierzchni użytkowanych gruntów rolnych) dla poszczególnych gospodarstw indywidualnych w Polsce, a także dla województw oraz kraju. W tym celu wykorzystano najbardziej aktualne dane statystyczne GUS z poziomu gospodarstwa rolnego za 2007 r. Określone salda bilansu nawozowego uznano za wskaźniki rolnośrodowiskowe, będące źródłem informacji o oddziaływaniu rolnictwa na środowisko przyrodnicze.

WIOLETTA WRZASZCZ

THE CALCULATION OF THE FERTILIZER BALANCE OF NITROGEN, PHOSPHORUS AND
POTASSIUM IN THE INDIVIDUAL FARMS IN 2007 (PART I)

Key words: *the fertilizer balance, nitrogen, phosphorus, potassium, individual farms, the structural research of agricultural farms, Central Statistical Office*

SUMMARY

The study presents an estimated fertilizer balance of nitrogen, phosphorus, potassium (in comparison with agricultural land) in individual farms in Poland, as well as in voivodeships and at the country level. In this regard, there were used current statistical data of Central Statistical Office from the farm level concerned in research in 2007. The fertilizer balance is very important agri-environmental indicator, which is a source of information about the impact of agriculture on the environment.

FRANCISZEK KAPUSTA

PIĘĆDZIESIĘCIOLECIE KONCEPCJI ZRÓWNOWAŻONEGO GOSPODARSTWA ROLNEGO

Słowa kluczowe: *Gospodarstwo, równowaga, zrównoważony rozwój, mierniki, wskaźniki*

STRESZCZENIE

Zrównoważony rozwój gospodarki to umiejętne łączenie celów ekologicznych i ekonomicznych dla zabezpieczenia człowieka teraz i w przyszłości w niezbędne dla jego życia dobra. W przypadku podmiotu gospodarczego chodzi o takie gospodarowanie, które zapewni mu trwanie i rozwój.

Kopec swoją koncepcję zrównoważonego gospodarstwa opublikował 50 lat temu, natomiast kolejne koncepcje ujmowania zrównoważonego gospodarstwa ukazują się znacznie później. Jest więc rzeczą uzasadnioną określenie Kopcia prekursorem w tej dziedzinie.

Zastosowane przez Kopcia w swej metodzie mierniki i wskaźniki zrównoważenia gospodarstwa wykazują dużą zbieżność z miernikami i wskaźnikami stosowanymi we współczesnych metodach [Kapusta 2009]. Istniejące różnice dotyczą głównie szczegółowości oceny gospodarstwa. Dużą zaletą metody Kopcia jest możliwość wyrażenia liczbowego równowag częściowych oraz całego gospodarstwa.

Metoda Kopcia pomimo upływu czasu nie straciła na aktualności i może być przydatna do oceny współcześnie zrównoważenia gospodarstwa. Ponieważ Kopec te same mierniki i wskaźniki stosował w analizie makroekonomicznej więc jego metoda jest również przydatna do analizy zrównoważenia rolnictwa w rejonie, jednostce administracyjnej, w tym w kraju.

FRANCISZEK KAPUSTA

50 ANNIVERSARY OF THE SUSTAINABLE FARM CONCEPT

Key words: *Farm, balance, sustainable growth, measure, ratio*

SUMMARY

Sustainable growth of economy means wise merger of ecological and economic goals to secure a man now and in the future in necessary goods. In case of an economic entity it means such operation as to secure development.

Mr. Kopec published his concept of sustainable farm some 50 years ago and further concepts of the same kind were published much later. Therefore we can correctly call Mr. Kopec as precursor.

Kopec used measures and ratios of sustainable farm show similarities with those used in modern methods [Kapusta 2009]. The differences pertain mainly level of detail of analysis. The advantage of Kopec's method is presentation of partial balance and for the whole farm.

The Kopec's method despite time that passed is still valid and may be used nowadays In assessment of sustainable growth. Since Kopec used the same measures and ratios in macro-economic analysis therefore his method is useful in sustainability analysis of a region, an administrative unit or even a country.